

တၢ်ဘျီတၢ်မၤဂ့ၤအိၤ လၢအိၤကထိၤဘၣ် 2025

ဟံၣ်ခိၣ်ဃီဃၤဟံၣ်ကဝီၤ
တၢ်မၤဂ့ၤမၤသီထီၣ်က့ၤ တၢ်ဆိတၢ်ပုၤခိၣ်သွဲ
**(Neighborhood
Sales Tax Revitalization)**
တၢ်တံၢ်ကျဲၤ အတၢ်န့ၣ်ကျဲၤတဖၣ်

SAINT PAUL
MINNESOTA

ဟံင်ခိပ်ဃီဃာ်ဟီုကဝီ၊ တၢ်မၤဂ့ၤထီုခိပ်သွဲ (Neighborhood Sales Tax Revitalization (STAR)) တၢ်တိက်ကျဲၤ

တၢ်ဘျုးဒိပ်မးလၢနသးစဲလၢ ဟံင်ခိပ်ဃီဃာ်ဟီုကဝီ၊ တၢ်မၤဂ့ၤထီုခိပ်သွဲ (Neighborhood STAR) အတၢ်တိက်ကျဲၤ အဃိလီၤ.

နမ့ၢ် ထံဖိကီုဖိတဂၤ လၢအိပ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၤလၢအဂ့ၤ, ပုၤပတံထီု တၢ်တိက်ကျဲၤ, မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီး Neighborhood STAR လၢအကဲထီုလိပ်ထီုတဂၤအဃိ, နတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဒီး တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ် အရဲဒိပ်မးလၢ တၢ်တိက်ကျဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢနကမၤန့ၢ်အိတ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး Neighborhood STAR, ဃုာ်ဒီးတၢ်ပတံထီုတၢ် အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တဖၣ်အဂီၢ်, ဝံသးစူၤ လဲၤကွၢ်ဖဲ stpaul.gov/nstar.

နမ့ၢ်အိပ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တမံၤမံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်တဖၣ်အဃိ, ဝံသးစူၤ တဘၣ်ဝံခိပ်ဒိပ်ခံဃာ် လၢကဆဲးကျဲၤ ပဝုၢ် (City) အပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်တက့ၢ်-

Erin Lewis

651-266-6634

erin.lewis@stpaul.gov

တၢ်ဆုၢ်တၢ်ကွဲးဟ့ၣ်က့ၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်သ့ဆူ-

Neighborhood STAR Program

25 West Fourth Street

Suite 1300

Saint Paul, Minnesota 55102

မ့တမ့ၢ် ခီဖျိ အံမ့(လ)ဆူ-

PED-NeighborhoodStar@stpaul.gov

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၣ်တဖၣ်

အကူၣ် 1-	တၢ်တိၣ်ကျဲၤ အတၢ်ဟ်ဖျါ	ကဘျဲးပၤ 4-5
အကူၣ် 2-	တၢ်ထီၣ်ဘးဒီးကံၢ်စီပနီၣ်	ကဘျဲးပၤ 5-6
အကူၣ် 3-	လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်	ကဘျဲးပၤ 7
အကူၣ် 4-	တၢ်သမံထံဒီး တၢ်ဃုထၢ	ကဘျဲးပၤ 8-9
အကူၣ် 5-	တၢ်ဟ့ၣ်ပဲၤစ့တိၢ်ဟ်ထဲသီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစ့ အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ကဘျဲးပၤ 9-10
အကူၣ် 6-	တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤဒီး တၢ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တၢ်	ကဘျဲးပၤ 10-11
အကူၣ် 7-	STAR တၢ်တိၣ်ကျဲၤ လၢဒီတနံၣ် အတီၢ်ပူၤ	ကဘျဲးပၤ 11
အကူၣ် 8-	တၢ်သမံသမိး တၢ်တိၣ်ကျဲၤဒီး တၢ်ဟ်ဖျါ	ကဘျဲးပၤ 12
လံာ်ဟံထွဲ-	လံာ်မံၤဖျါၣ်ကွဲးဖျါသးဒီး အခီပညီတဖၣ်	ကဘျဲးပၤ 13-14

အကူ ၁: တင်တိက်ကျဲ၊ အတင်ဟ်ဖျါ တင်ပညိဉ်

ကိုးစဉ်း လိုက်ကစား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသူများနှင့် တွေ့ဆုံဆွဲနည်း ၁၉၉၃ လာကနီလီ၊ ဝိုင်အေတစ်ဆိတ်ပူးပေါင်း (န) (half-cent sales tax) ဆူဟိုက်ကစား တစ်မဂ္ဂလီယံ တစ်ဆိတ်ပူးပေါင်း (Neighborhood Sales Tax Revitalization (STAR)) တစ်တိတ်ကျွဲအင်္ဂါနီလီ၊ ဘတ်တစ်အံးထွဲထွဲထွဲအင်္ဂါလီဝိုင် အ တစ်ရပ်တစ်ကျွဲအင်္ဂါ မှန်ကျွဲလဲကွဲဝိုင်ဝိုင် (Department of Planning and Economic Development (PED)), Neighborhood STAR ဟု တစ်ဟုန်ကဒါကူ စုတိတ်ပတ် \$5,000 မှတစ် အင်္ဂါအနီလီ လာတစ်မဂ္ဂလီယံ ကိုခိုင်ထံးတစ်သွင်ထွဲ လာအမေဆွဲမဂ္ဂလီယံ ပိုင်အခိုင်အယာဟိုင်ကစား အင်္ဂါလီယံနီလီ၊ ကမ္ဘာ၊ နီတဂါ၊ တစ်ကရုကရီ လာတစ်ကရုအင်္ဂါ၊ မှတစ် တစ်ကရုကရီ လာအမေတစ်လ၊ စုအင်္ဂါလီအမေမဂ္ဂလီယံလဲကွဲတစ်မဂ္ဂလီယံ Saint Paul အပူ၊ ဘတ်သွင်သွင် တစ်က စုကီအင်္ဂါလီ STAR စုတိတ်ပတ်တစ်အင်္ဂါနီလီ၊ နမူယုတ၊ လာကစုကီအင်္ဂါ လိုင်ဘတ်တစ်ကွဲကျွဲထံးတစ် အတစ်မဂ္ဂလီယံတစ်မဂ္ဂလီယံ လာတစ်ပတ်ထွဲတစ် အတစ်မဂ္ဂလီယံ အကျွဲအကျွဲတစ်အင်္ဂါ၊ ဝံးစု ဆဲးကျွဲ STAR ပူးပေါင်းလဲလဲတစ်ဆိုင်ထွဲမဂ္ဂလီယံအင်္ဂါတဂ္ဂါ၊

ကျိပ်စုတၢ်ဆိပ်ထွဲမၤစၤ

ကျိပ်စုတပ်ဆိုင်ထွဲမစုစု၊ တပ်မနုၤအီၤသုလတပ်တိုင်ကျဲအဂီၢ်န့ၣ် လီၤဆီလိာ်အသးကဲးန့ၣ်ဒဲးဒီး ခဲအဲၤဘၣ်တပ်ဆါတဲာ်အီၤလၢ တန့ၣ်တဘျီ STAR စုတိုင်ပာ်, လၢဘၣ် တပ်ဆါန့ၣ်အီၤလၢ ဝုၢ်ခိၣ်ဒ်အမုၢ် ဝုၢ်အစုတိုင်ပာ် တပ်မအကျိၤအကျဲတခါအသး ဒီးဘၣ်တပ်ပာ်ဂၢ်ပာ်ကျဲၤအီၤလၢ ဝုၢ်ကျိပ်ကးကရၢ (City Council) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကြး တၢ်ဘၣ်န့ၣ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်တယာ် တၢ်ဆါတၢ်ပုၤခိၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါကျဲ, စုလၢတၢ်ဟံးလိာ်အီၤတဖၣ်, တၢ်တိုင်ကျဲလၢ တၢ်ကးတံာ်အီၤ ဒီးတၢ်မနုၢ် တၢ် ဟဲန့ၣ်လ တၢ်ဒီးဘျုးလီၤစုတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. စုနီၣ်ဂၢ်ပာ်ဖိၣ်ခဲလၢာ်လၢတၢ်မနုၢ်အီၤသုန့ၣ် တၢ်ကနီၤလီၤအီၤဖဲတၢ်ပတံထီၣ်တၢ် တၢ်တိုင်ကျဲတဖၣ် အိးထီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တပ်မတော်သည် **STAR** စုံတိုက်ဟန်တဖန်

တၢ်ဟ့ၣ် **Neighborhood STAR** စ့တိၣ်ပၣ်တဖၣ်ခီဖျိ တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ပြါပတံထီၣ်တၢ်အတၢ်မၤအကျါအကျဲ တနံၣ်တဘျီအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်မၤန့ၢ်စ့တိၣ်ပၣ်သ့န့ၣ်, **STAR** ဒီတနံၣ် အတၢ်တိၣ်ကျဲဟ့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ် လၢအလိၣ်ဘၣ်စ့ဆိၣ်ထွဲလၢအဆိအချု လၢတထီၣ်ဘးဒီး တၢ်တိၣ်ကျဲထီရီၤ အတၢ်လဲၤတရဲးသး တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အဂီၢ်, ဝံသးစူၤ ဖးကွၢ် **STAR** ပွၣ်ယၢ်သန့- www.stpaul.gov/star.

ဖိလစံာ်ထီရီဒီး တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိတဖၣ်

- STAR လံပတ်ထိပ်တံတဖျပ် ကဘဉ်မုၢ်လၢတၢ်ဘျီတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် ဂံၢ်ခိၣ်တၢ်သျှုထီၣ်ဘျီထီၣ် တၢ်တံၢ်ကျဲၤဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖျပ် လၢအအိၣ်ဖဲ Saint Paul ဝုၢ်အတၢ်ပၤပနီၣ်အလီၤတဖျပ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စူးကါ STAR စုတိၣ်ပၤတဖျပ် သ့ဒၣ်ဖဲလၢ တၢ်ကဘျီတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်သျှုထီၣ်ဘျီထီၣ်, အမိၢ်လၢမိၢ်ပုၤတဖျပ် (“တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ လၢအအိၣ်နီၢ်ကီၢ်”) တဖျပ်အဂီၢ် လၢကမၤဆူၣ်ထီၣ်ဒီး/မ့တမ့ၢ် မၤဂ့ၤထီၣ် Saint Paul ဟီၣ်ကဝီၤ တၢ်ခိၣ်တၢ်ဃၢၤတဖျပ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တံၢ်ကျဲၤတဖျပ် ကပၣ်ဃုၣ်ဒီး တၢ်ဘျီတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒီး/မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဃီတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၤ, ဖိကရၢၢ် (parks) တၢ်တံၢ်ကျဲၤတဖျပ်, တၢ်တံၢ်ကျဲၤ လၢအမၤဂ့ၤထီၣ် ကျဲမုၢ်ခိၣ်အကပိၣ်ကပၤ, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအသီ/တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ, ဒီးတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖျပ် လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါကတီၢ်ယံၣ် နွံန့ၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၣ်တဖျပ်အဂီၢ်လီၤ.
- တၢ်တံၢ်ကျဲၤဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖျပ် လၢဘဉ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအီၤလၢ STAR စုတိၣ်ပၤတဖျပ်န့ၣ် တၢ်မုၢ်လၢအီၤလၢ တၢ်ကစူးကါအီၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ တၢ်ပညိၣ်အဂီၢ်လၢ နွံ (7) န့ၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤတမံၤမံၤအယီၤ တၢ်မ့ၢ်တဆဲးမၤလၢၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢၤ STAR-ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤတဖျပ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆါလီၤတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် တချုးနွံန့ၣ်အယီၤ, တၢ်ကဘဉ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤ STAR အစုဆိၣ်ထွဲဆူ ဝုၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်ကမၤအါထီၣ် တၢ်စူးကါ STAR ကျိၣ်စုတိၣ်တိၢ်ဟံၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဃုစုလၢအါန့ၢ် \$50,000 န့ၣ် ကဘဉ်ဘဉ်လိာ်ဘဉ်စးဒီး ဒီလၢတဒီတလုာ် လၢတဒီလုာ် အဂီၢ် လၢအအိၣ်သျှုထီၣ်အသးလၢ တမ့ၢ်ဝုၢ်တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤတဖျပ် အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤ စုဆိၣ်ထွဲတဖျပ် ဖဲတၢ်မၤဝံးဒီး တၢ်ဟံၣ်ဂၢၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ ကျိၣ်စု အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖျပ်ဝံးအလီၤခဲန့ၣ်လီၤ.
- STAR တၢ်တံၢ်ကျဲၤတဖျပ် ကြးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ကမုၢ်အတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိတဖျပ် ခိဖျိ တၢ်ပၤဃာ် မ့တမ့ၢ် မၤအါထီၣ် ခိသွဲတဖျပ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီး/ မ့တမ့ၢ် ပၤဃာ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖျပ်, တၢ်ဘျီတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ လၢအလီၤဟံၣ်တဖျပ်, တၢ်မၤအါထီၣ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအကွၢ်ထွဲခိၣ်ဃၢၤတဖျပ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် မၤဆူၣ်မၤအါထီၣ် ဝုၢ်အလုၢ်လၢထူသန့ တၢ်လီၤဆိတဖျပ်, မ့တမ့ၢ် မၤအါထီၣ် တၢ်ထံသိးတုၤသိးလၢ Saint Paul အပူၤ, လၢအဘဉ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအီၤလၢ ကမၤလီၤတၢ် လၢအနီၤလီၤတၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢတၢ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, တၢ်အိၣ်ဆိးအလီၤအကျဲ, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, ဒီးတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၤတဖျပ် ထံသိးတုၤသိး, လၢပုၤအိၣ်ဆိးတၢ်ဖဲးလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ချုးဆၢချုးကတီၢ်ဒီး တၢ်န့ၣ်လီၤမၤန့ၢ်တၢ်သ့ အခွဲးအယာ် လၢကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤ, တၢ်မၤစၢၤဂံၢ်ထံး, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ, ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, ဒီးကလုာ်, တၢ်ကဲမုၢ်ခွဲၤ အတၢ်အိၣ်ဖျိး. မ့ၣ်ခွဲၤသ့ၣ်ထံး အတၢ်ဟံၣ်ဖျါ, ကျိၣ်, ကလုာ်ဒုၣ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲ, သးန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် စံး(ပ) (zip) နီၣ်ဂံၢ် တကြးဆၢတၢ် မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ပနီၣ် ပုၤတဂၤလၢအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ် လၢအတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အိၣ်ပျဲၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
- ဆၢန့ၣ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖျပ် လၢကဘဉ်လဲၤအသးဘဉ်ဘျိးဘဉ်ဒါဒီး ဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်ဃၢၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လၢတၢ်ဟံၣ်ဂၢၢ်ဟံၣ်ကျဲၤအီၤ န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအဒီးန့ၢ် စုတိၣ်ဟံၣ်တဖျပ် ကဘဉ်လုၢ်ဟံၣ်ထွဲဒီး ကီၢ်စဲၣ်, ဖဲၣ်ဒရၢၣ်ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ်, ဝုၢ်, ခိထံၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ, ဒီးကမုၢ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် သဲးတၢ်ဘျါတဖျပ်ဒီး ကဘဉ်မၤလီၤတၢ်လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖဲးတၢ်လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီး တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤလၢ အဒီးန့ၢ်ဝုၢ်အစုတိၣ်ဟံၣ်အပူၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်စုတိၣ်ဟံၣ်တဖျပ် ကဘဉ်အီၤလၢ STAR တၢ်ဟ့ၣ်စုဆိၣ်ထွဲ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ မ့တမ့ၢ် အအိၣ်ဟံၣ်ခဲအံၤတဖျပ် အဖီလၢ တချုးအပတံထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ် STAR စုတိၣ်ဟံၣ်အဂၤတခါဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
- နတၢ်ဆၢန့ၣ်တဖျပ်န့ၣ် ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကလိာ်ဘဉ်လၢကလုၢ်ဟံၣ်မၤထွဲ တၢ်လိာ်ဘဉ်တဖျပ် လၢအဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ စုဆိၣ်ထွဲ လၢနမၤန့ၢ်,

- တၢ်တၢ်ကျဲၤ အစုနီၣ်ဂၢ်ခဲလၢ်, ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်တၢ်ကျဲၤအကလုာ် အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲအီၤ လၢတၢ်ကွဲးအီၤလၢလံာ်မၤဖျါတၢ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ် တၢ်ကွဲးအီၤသ့ခိၣ် ဝဲၣ် Saint Paul အဟံၣ်သးန့ၣ် stpaul.gov/index.aspx?NID=3710 လၢကမၤစၢၤန့ၣ်လၢ နကဆၢတၢ်တၢ်လၢမ့ၢ်အဘၣ်ထွဲဒီး နတၢ်တၢ်ကျဲၤ, ဒီးတၢ်ကတဲသကိးတၢ်ဒီး ပုၤဒီးန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် ဘၣ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်လၢ တၢ်ကဘၣ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲအီၤတဖၣ် ဖဲတၢ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ထွဲလၢနတၢ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. နအံၤထုၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တအိၣ်အသိး, ဝံသးစူၤဆဲးကျဲၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ တၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤလၢထး လၢကယုထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကဘၣ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲအီၤန့ၣ်တက့ၢ်-

- o တၢ်ဟူးဂဲၤဖဲမၤတၢ်လၢ တၢ်ခီဆၢတၢ်ဟံၣ်ထံကွၢ်တလီၤတၢ်အဂီၢ်
- o မ့ၢ်ကျဲၤဝဲၣ်ကွၢ် စုဟ့ၣ်မၤစၢၤ
- o တၢ်ဘူးတၢ်လဲ လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤ/ဖဲဒဲးရၢၣ် Davis Bacon အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်
- o တၢ်ဘူးတၢ်လဲလၢအလၢလိာ်လၢတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအဂီၢ်
- o တၢ်တၢ်ကျဲၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ
- o တၢ်နီၤဖးအကူၢ် 3
- o PED/HRA တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢ အကၢအခိး
- o Saint Paul တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် လၢအကၢအခိးဖိလၢစံၣ်
- o တၢ်တီၣ်ထီၣ်တၢ်ပုၤတၢ်တၢ်ခဲပတီၢ်လၢအမ့ၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ပီၤဒီး ကျိၣ်စုဂ့ၢ်ဝီတကပၤ (Two Bid Policy)
- o တၢ်ဆဲးကျဲးဆဲးကျဲၤ ပုၤဆၢတၢ်ဖိ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Vendor Outreach Program)

အကူၢ် 2: တၢ်ထီၣ်ဘးဒီးကံၢ်စီပနီၣ် ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိလၢ အထီၣ်ဘးဒီးကံၢ်စီပနီၣ်တဖၣ်

- ကမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိ, တၢ်ကရၢကရိ လၢတဟံးန့ၣ်တၢ်န့ၣ်ဘျုး, ဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢ အဟံးန့ၣ်တၢ်န့ၣ်ဘျုး, လၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသး မ့တမ့ၢ် မၤ မ့ၢ်ကျဲၤဝဲၣ်ကွၢ်တၢ်မၤဖဲ ဝဲၣ် Saint Paul အပူၤ
- ဝဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီး ကမ့ၢ်-ပဒိၣ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပုၤပတံထီၣ်တၢ်လၢ အကံၢ်အစီထီၣ်ဘးတဖၣ် ဖဲအမၤသကိးတၢ်ဒီး ဟီၣ်ကဝီၤ တၢ်ခိၣ်တၢ်ဃၢၤဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤတဝၢကရၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သရဲၣ်ဒီး တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢ တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် အကံၢ်အစီထီၣ်ဘးလၢ ကပတံထီၣ်တၢ်ဖဲအမၤသကိးတၢ်ဒီး ဟီၣ်ကဝီၤ တၢ်ခိၣ်တၢ်ဃၢၤ ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤတဝၢကရၢတဖၣ် ဒီးထဲဒၣ် တၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်လၢ- (i) တနီၤဖး တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢ အဒု ဒီးလၢတမၤဘၣ်ဒိတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် တြီတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢ, (ii) ကမၤတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢမၤဂ့ၢ်ထီၣ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်လၢ တဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ သရဲၣ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်, ဒီး (iii) တၢ်အိးထီၣ်အီၤဒီး အိၣ်လၢကမ့ၢ်အဂီၢ် ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိလၢ အကံၢ်စီပနီၣ် တထီၣ်ဘးတဖၣ်

- ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးပတံတဖၣ်ဒီး ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးကရၢလၢအဟူးဂဲၤမၤတၢ်တဖၣ်.
- ဖဲဒဲးရၢၣ်ကီၢ်စၢဖျိၣ်, ကီၢ်စၢဒီး ခီထံၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ ကရၢခၢၣ်စးဒီး ဝဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်.
- ပုၤနီၣ်တဂၤ လၢအအိၣ်ဒီးဟံၣ်ဃီတဖၣ်, ခိၣ်ဒိၣ်မနုၤယၢၣ်ဟံၣ်ဒီးဖျိၣ်, မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်တၢ် (townhome) ကစၢ်တဖၣ်ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ကရၢကရိ လၢအကဲန့ၢ် အဝဲသ့ၣ်အခၢၣ်စး.

တၢ်တၢ်ကျဲၤ ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢ အကံၢ်စီထီၣ်ဘးလၢကမၤန့ၢ် STAR-ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အထီၣ်ဘးဒီးကံၢ်စီပနီၣ်တဖၣ် ပၣ်ဃုာ်ဒီး-

- တၢ်ဘျုးထီၣ်တၢ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျုးထီၣ် မ့ၢ်ကျဲၤဝဲၣ်ကွၢ်, တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး, မ့တမ့ၢ် စးဖိကဟ့ၣ် တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်တဖၣ် ကပုၤဃုာ်ထဲဒၣ် နီၣ်ကစၢ်ဟံၣ်ဃီတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ် မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဃီတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ် လၢတကွၢ်တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်- တၢ်ဘျုးထီၣ် ကဒါက့ၤဟံၣ် လၢပုၤနီၣ်တဂၤလၢ အကံၢ်စီထီၣ်ဘးလၢ ကမၤန့ၢ် STAR စုတၢ်ဟံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဘျုးထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဒဲးပုၤ ဒီး ဒဲးချၢတဖၣ် ဖဲမ့ၢ်ကျဲၤဝဲၣ်ကွၢ်တၢ်မၤလီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ် အကံၢ်အဂီၢ်တဖၣ် လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဒျှံကပၤ, ဃီးလံာ်ဒါ, ဃီးခိၣ်, တၢ်ကပီၤ, ပဲတြီဖိ, ပဲတြီဖးဒိၣ်, ကျဲၣ်လီၤ, လီမုၢ်အူၤ, တၢ်ကျဲၤန့ၢ်ထံ တၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်.
- HVAC, လီမုၢ်အူၤဂီၢ်သဟီၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အတၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်, တၢ်လၢပုၤနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤ တဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးတဖၣ် စူးကါသ့, ဒီးတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် အသဲးတၢ်ဘျုးတဖၣ်.
- ကမ့ၢ်တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်အဆဲးတဖၣ် (ကမ့ၢ်တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လၢအအိၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကြးဆၢအီၤဆူ ဝဲၣ်အတၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ထံးစုဟံၣ်ကီၢ် (Capital Improvement Budget (CIB)) အတၢ်မၤအကျိၢ်အကျဲၤ).

- တၢ်မၤဂၤမၤဃၢ်လၢထီၣ် ကမ္ဗၢၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၣ်တၢ်ဂၤ အတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ လၢအလီၤဟံတဖၣ်, လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး သ့ၣ်ထူၣ်ဒီး သ့ၣ်တဟိုၣ်တဖၣ်, ကရၢၢ်လၢ အပၤဃၢ် မ့ၣ်ခိၣ်ထံတဖၣ်, လီၤဆုၣ်နီၤဖးထီတဖၣ်, တၢ်ဂဲၤလၢ်ကွဲၤ တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဟံတဖၣ် လၢယီၤ, ဒီးမ့ၣ်အူတၢ်ကမၤတဖၣ် လၢတၢ်လီၤတတီၤအဂီၢ် ဒီးအိၣ်ဒီးအသးန့ၣ် 7+ န့ၣ်ဆူ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်အသီ/တၢ်အံးထွဲကွဲၤထွဲပၤဃၢ် တၢ်မၤဂၤထီၣ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီးကမ္ဗၢၢ်အဒွဲလၢဒီး တၢ်ဘျီဘျီမၤဂၤထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်ကမ္ဗၢၢ် တၢ်ဆိကမိၣ် တဖၣ်, လီၤဆီဒုတၢ် တၢ်တဖၣ် လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် လၢလၢ်ထူသန့ အတၢ်လီၤဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဟံၣ်ကဝီၤခိၣ်ဃၢၤတၢ်ကရၢၢ်လၢ လၢတက့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဘျီတဖၣ် လၢအဟ့ၣ်စုတိၢ်ဟံ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဆူလီၤကဝီၤ မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွဲၤ, ဟံၣ်ကစၢ်တဖၣ်, ခိၣ်ဒီးမံနုၤယၢ်ဟံၣ်ဒီးဖျိၣ်, မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်တၢ် (townhome) ကစၢ်တဖၣ် လၢဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်မၤဂၤထီၣ်တၢ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အကံၢ်စီတထီၣ်ဘးတဖၣ်-

နီၣ်နီၣ်န့ၣ်, တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲး, “တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်နီၣ်ကီၢ်” အန့ၣ်ဆၢၣ်, လၢအကံၢ်စီတထီၣ်ဘးလၢ ကမၤန့ၢ် Neighborhood STAR စုတိၢ်ဟံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢလၢ်တဖၣ်အံးမ့ၢ်ဝဲ တၢ်အဒိတဖၣ်လၢ တထီၣ်ဘးဒီး တၢ်ဘျီဘျီမၤဂၤထီၣ် ဂံၢ်ထီၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ-

- တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဃုမၤလိတၢ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်.
- တၢ်ဘျးတၢ်လဲလၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီး တၢ်ကတိၢ်ကတီၤ STAR တၢ်ဆုၣ်န့ၣ်တၢ်.
- မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွဲၤ တၢ်မၤလၢအအိၣ် လၢဟံၣ်ဃီပူၤ (အဒိ, တၢ်ကွဲၤထွဲမိသ့ၣ်လၢဟံၣ်ပူၤ, ဟံၣ်ဝဲၤဒီး).
- ကမ္ဗၢၢ်တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် (အဒိ, တၢ်ဒိသဒါ တၢ်မၤကမၤန့ၢ်ကီၢ်မ့ၢ်, ဘျီ(ခ)တၢ်ကွဲၤထွဲပုၤဆါ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်, တၢ်ကွဲၤထွဲမိသ့ၣ်, အဂၤတဖၣ်).
- ဘျီဘျီမၤသီထီၣ်က့ၤ ကျိၣ်စုဂီၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢကဒွဲလၢအအိၣ်ဟံတဖၣ်အဂီၢ်.
- တၢ်မၤဂၤထီၣ်တၢ်တဖၣ်လၢ တအိၣ်ဂၢၢ်အိၣ်ကျိၤထီၣ်ဘိ (အဒိ, ဝဲၤဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, ခိၣ်ဖျိထူၣ်, လီၤဆုၣ်နီၤပီးလီ, သိလၢ်, လိတဲစံ အကျိၤအကျဲတဖၣ်, နီၣ်တယၢ်, ဒီးလၢ်တယၢ်, အဂၤတဖၣ်).
- သ့ၣ်ထူၣ်, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ, တပျီ, မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ခိၣ်မံးဖဲခိၣ် အကုၢ်အဂီၢ်တဖၣ်လၢတကြးအိၣ်လၢ တၢ်လီၤတတီၤအံး အါန့ၢ် 7+ န့ၣ် (အဒိ, တန့ၣ်တဘျီ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ရၢလီၤ သ့ၣ်ထူၣ် တၢ်တိၢ်ကျဲၤတဖၣ်).
- တၢ်ဘျီဘျီမၤဂၤထီၣ်တၢ်တဖၣ် လၢတၢ်တစုၤကါအီၤလၢအဝဲသ့ၣ် အတၢ်တိၢ်ဟံတဖၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤတဖၣ် လၢန့ၣ်န့ၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
- တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ် အတၢ်လၢ်ဘျီလၢ်စုထီၣ်ရီၤ, လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိ အတၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်, တၢ်ဖဲတၢ်မၤ အစုမိၢ်ပုၤ, ဒီးတၢ်အံးထွဲကွဲၤထွဲ အဘျးအလဲထီၣ်ရီၤ.
- တၢ်တိၢ်ကျဲၤ/တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် လၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသး ဖဲဝုၢ်အတၢ်ဟံတဖၣ်န့ၣ်အပူၤ.
- ကမ္ဗၢၢ်တၢ်မၤဂၤထီၣ်တၢ် အတၢ်တိၢ်ကျဲၤလၢအဒိတဖၣ် (ကမ္ဗၢၢ်တၢ်ဘျီဘျီမၤဂၤထီၣ်တၢ် အတၢ်တိၢ်ကျဲၤလၢအဒိတဖၣ် လၢတၢ်ကြးဆုၢ်အီၤဆူ ဝုၢ်အတၢ်မၤဂၤထီၣ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဖးလီၤ အတၢ်တိၢ်ကျဲၤ (Capital Improvement Budget (CIB)) အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအဂီၢ်).
- တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်လဲ လၢပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိ အကစၢ်အပုၤမၤတၢ်ဖိဒီး တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢ ကမၤဂၤထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်.
- တၢ်ကွဲးဒီး ဝုၢ်အတၢ်တိၢ်ကျဲၤ လၢအအိၣ်ဟံတဖၣ်တခါ.
- ပုၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ် အတၢ်ဘျးတၢ်လဲတဖၣ်ဆူ ပုၤလၢအဒိန့ၢ် တၢ်တိၢ်ကျဲၤ/တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အတၢ်န့ၢ်ဘျီ.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်က့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်စုဆိၣ်ထွဲတဖၣ်တဝၢ်ဆူ လံာ်ပတံထီၣ်တဖၣ်လၢ အပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အကံၢ်စီတထီၣ်ဘးလၢ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဆုၣ်န့ၣ်လီၤတၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝုၢ် St. Paul န့ၢ် ဟ့ၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲဆူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢတထီၣ်ဘးဒီးအကံၢ်အစီတဖၣ် ဖဲတၢ်မ့ၢ်ဟံၣ်ဂၢၢ်ဟံၣ်ကျိၤ နမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကရၢၢ်လၢရိၣ်ဒုၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ပုၤပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်တဖၣ် လၢကမၤလီၤတၢ်လၢ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလဲၣ် လၢတၢ်ထၢန့ၣ်လီၤအီၤဖဲ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ပတံထီၣ် STAR စုတိၢ်ဟံတဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ် အကံၢ်အစီကဘၣ်ထီၣ်ဘးဝဲလၢ စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတကြးတဘၣ်ဒီး-STAR တဖၣ်န့ၢ် အိၣ်ဖျိဝဲဒ် ပျီပျီဖျိဖျါ လၢဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤလၢ စုတိၢ်ဟံအဂၤတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ဖဲတၢ်မၤ အတၢ်လၢ်ဘျီလၢ်စုတဖၣ် (Soft Costs) ဒီးတၢ်ပုၤတၢ်တဖၣ်

တၢ်စုၤကါ STAR တၢ်တိၢ်ဟံတဖၣ် တုၤအမုးကယၤ ခံဆဲ (20%) သ့ၣ်လၢ တၢ်ဖဲတၢ်မၤ အတၢ်လၢ်ဘျီလၢ်စုတဖၣ် လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢ ကမၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်တဖၣ်ဒီး မၤဝဲ တၢ်ဘျီဘျီမၤဂၤထီၣ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်တိၢ်ကျဲၤ, လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး- တၢ်ပုၤတၢ်တဖၣ်, တၢ်သမံသမိးကွဲၤ တၢ်ခိၣ် တၢ်ဃၢၤ, သဲးစးဂီၢ် အတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျီဒီးတၢ်သမံသမိးတၢ်အဘျးအလဲတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်တိၢ်ကျဲၤ အဘျးအလဲ တဖၣ် လၢတၢ်ပျီလီၤအီၤလီၤလီၤဆူ STAR အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အကူ 3: လံာ်ပတံထီၣ်တၢ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်

ဖဲတၢ်ကတိၣ်ကတိၤ STAR တၢ်ဆၢထီၣ်တဘျီန့ၣ်, ပုၤပတံထီၣ်တၢ် ကြးဆိကမိၣ် တၢ်လၢလၢ်တဖၣ်-

- တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် Neighborhood STAR Program န့ၣ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤလၢ ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ စုတၢ်တိၣ်ကျဲၤ \$5,000 မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ် လၢတၢ်မၤကဲထီၣ် လိၣ်ထီၣ်အိၤတသ့ ထဲဒၣ်လၢ စုတိၣ်ဟံၣ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၤလၢ တမ့ၢ်ဝဲၤခိၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ် ပုၤပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ် လၢကထီၣ်ဘးဒီး ဝဲၤအပူၤမၤတၢ် ဖိ, ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ခိၣ်တၢ်ဃၢၤ အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီး ပုၤတဝၢကရၢတဖၣ်လၢ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်, ဒီး ဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်လၢ က နီၤလီၤ. တၢ်အကၢ်အစီဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- ကမၤလီၤတၢ်လၢ တၢ်နီၤဟ့ၣ်လီၤ ကျိၣ်စုတၢ်တိၣ်ဟံၣ်လၢ ဝဲၤဒိတဖျါအပူၤ, ဖျါလၢ STAR တၢ်ဟ့ၣ်စုတိၣ်ဟံၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကအါန့ၢ် \$50,000 န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ် ကြးဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ် လၢကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် ခိၣ်ဃၢၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢဒီး တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်လၢအအိၣ်ဟံၣ်စၢၤ တဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ် ဟီၣ်ကဝီၤအဆး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ် ကလိၣ်ဘၣ်လၢ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး, မ့တမ့ၢ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကမၤန့ၢ်, တၢ်ပၤဆၢတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်တိၣ်ကျဲၤ အစုလီၢ် ခိၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲၤအပူၤမၤတၢ်ဖိကဟ့ၣ်ဝဲ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ပီညါ အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဆူပုၤပတံထီၣ်တၢ်, ဖဲတၢ်မၤဃုထီၣ်အိၤ, လၢကမၤလီၤတၢ် လၢတၢ်ပတံထီၣ်တၢ် ကလၢပုၤဒီးကဲထီၣ်ကဲထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤတၢ် တၢ်မၤလိ

STAR တၢ်မၤလိန့ၣ် တၢ်ကမၤအိၤလၢ တန့ၣ်တဘျီ ကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤ အတၢ်မၤအတၢ်လဲၤတရံးအသး လၢကဟ့ၣ် တၢ်တိၣ်ကျဲၤ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တဖၣ် လၢပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိလၢတၢ်မၤလိလၢကဲထီၣ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲသးစူၤ သမံသမံးကွၢ် STAR ဟ့ၣ်ယဲၤသန့လၢ ကဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တနီၤဒီး တၢ်ပတံထီၣ်တၢ် အမုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီလၢ တၢ်လဲၤတရံးတခါစုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပတံထီၣ်တၢ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်

- လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်ခဲလၢန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်တိၣ်ဖျါထီၣ်အိၤလၢ အထၢၣ်န့းဖိခိၣ် ဖဲ ZoomGrants ဒီးတၢ်ကဘၣ်မၤဝဲၤအိၤဒီး ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတိၣ် လၢတၢ်ကဘၣ် ဆိကမိၣ် အိၤလၢစုတိၣ်ဟံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကမၤန့ၢ် လုး(ခ) (link) ဆူ Neighborhood STAR လံာ်ပတံထီၣ်တၢ် အလံာ်ကိၣ်ဒိ လၢတၢ်ကမၤန့ၢ်အိၤသ့ဖဲ Neighborhood STAR Program အဟ့ၣ်ယဲၤသန့ www.stpaul.gov/nstar လၢအဟံၣ်ထွဲထီၣ် တန့ၣ်တဘျီ STAR တၢ်မၤလိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ် တၢ် ကွဲးကျိးထံတၢ် တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤ လၢတၢ်ပတံထီၣ်တၢ် အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအဂီၢ်အယိ, ဝဲသးစူၤ ဆဲးကျဲၤ STAR ပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- STAR လံာ်ပတံထီၣ်တဖၣ် လိၣ်ဘၣ်ဝဲ ကျိၣ်စုဂ့ၢ်ဝီ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢလၢ်တဖၣ်- တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါကျဲၤ ခိၣ်သ့ မ့တမ့ၢ် ကျိၣ်စုစရိ လၢတၢ်သမံသမံးအိၤ လၢ အပူၤကွၢ် ခဲန့ၣ်- လၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် လၢအစးထီၣ်မၤတၢ်, တၢ်ကစူၤကါ မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအလီၢ်, တၢ်တိၣ်ကျဲၤ အစုတိၣ်ဟံၣ်, ပုၤဆါတၢ်ဖိဒီး/ မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤတၢ်အာၣ်လီၤမၤတၢ် အတၢ်တယာ်တၢ်, ဒီး တၢ်မၤန့ၢ် နီၢ်ကစၢ် စုတိၣ်ဟံၣ် အဂီၢ်ထံးဒီး ကျိၣ်စုဂ့ၢ်ဝီ အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကထၢန့ၣ်လီၤဃုဒီး တၢ်တယာ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤ အကျိၣ်စု အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Project Pro forma), စုအိၣ်တိၣ်အစရိ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အတၢ်ဟံၣ်ဖျါ ဒ်တၢ်ဘျးစဲအဂၤတဖၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ထၢန့ၣ်လီၤ လံာ်ဘျးစဲလၢ တၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၤခဲလၢ ဖဲတၢ်ဆၢကတိၣ်လၢ တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်လၢ နတၢ်ဆၢန့ၣ်အဂီၢ် လၢတၢ်ကကွၢ်ထံဆိကမိၣ် လံာ်ပတံထီၣ်ဆၢန့ၣ်တၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်ဆိကမိၣ်အိၤလၢ အလၢပုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် တဆိကမိၣ်န့ၢ် လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်လၢ တလၢတပုၤတဖၣ် လၢကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လံာ်ပတံထီၣ်ဆၢန့ၣ်တၢ်တဖၣ် ဃုဝဲ STAR ကျိၣ်စုတၢ်ဟံၣ်စၢၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်လိၢ်လီၤတၢ်အဒုဖိတၢ်ဟ့ၣ်စုဆိၣ်ထွဲ တၢ်တိၣ်ကျဲၤအဒုဖိတဖၣ် လၢကဘၣ် ထၢန့ၣ် ဃုဝဲ တၢ်တိၣ်ကျဲၤအဒုဖိ အတၢ်နဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်လိၣ်ဘၣ် \$75.00 လၢလံာ်ပတံထီၣ် ကျိၣ်စုတၢ်တိၣ်ဟံၣ် \$15,000 ဆူ \$25,000 တခါစုၣ်အဂီၢ်, ဒီးတၢ်လိၣ်ဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်လဲ \$125.00 လၢ တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်လၢ အအါန့ၢ် \$25,000 တခါစုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျးတၢ်လဲခဲလၢန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါကျဲၤအိၤတသ့ဘၣ်. တၢ်မုၢ်ဃုအိၤအယိ, တၢ်အိၣ်ဒီး STAR အလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အကွဲးဒိလၢ ပုၤလၢအသးစဲတၢ်တဂၤစုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အကူ 4: တပ်သမံထံဒီး တပ်ယုထာ

Neighborhood STAR Board မဟာဒ် တပ်ကွဲကဒါကုအမိပုဖ်သဲစး လာတပ်ဆုနတပ်တိတ်တဖု ခိဖျိယုထီဝဲ Neighborhood STAR စုတိတ်တဖု လီၤ. ပုၤ Saint Paul ဖိတဖု လာဝဲအတပ်လီၤကဝဲလဲၤ လာအဘုတပ်ဟ့ၣ်ကုအိၤလၢ ဝဲဒ်ခိၣ် (Mayor) ဒီး ဘုတပ်အုၣ်ကီၤအိၤလၢ ဝဲဒ်ကိၣ်ကးကရၢ (City Council) လာအပုၣ်ယုဒီး Neighborhood STAR Board န့ၣ်လီၤ.

တပ်သမံထံ

တပ်ဆုနတပ်တိတ်တဖု (proposals) ကဘုတပ်သမံထံဒီးအိၤ လၢ STAR တပ်ရဲၣ်တပ်ကျဲၤပုၤမဟာဒ်ဖိ လာတပ်ကြးဝဲဘုဝဲအဂီၢ်လီၤ. ဝဲဒ်ဒီး Neighborhood STAR Board ကကွဲကဒါကု တပ်ဆုနတပ်တိတ်တဖု (proposal) လာအကြးဝဲဘုဝဲ တခါစုၣ် ဒီး တပ်ဟံပနီၣ်နီၣ်ထီၣ် လာတပ်ဟံလီၤအိၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ. တပ်တိတ်ကျဲၤတခါစုၣ် ကမၤန့ၣ်ဝဲ အမးအအါကတၢ် 20 မးန့ၣ်လီၤ.

တပ်အရဲဒိၣ်ကတၢ်	လံာ်တိတ်တိတ်မိလၢအဆိၣ်ထွဲတပ်	အမး	မုးကယၢ
တပ်ဒိဘု		10	50%
တပ်ဆုနတပ်တိတ်တဖု လာအဂုၤကတၢ်တဖု (Excellent proposals) ကဒုန့ၣ်ဟံဖျိထီၣ် တပ်တိတ်ကျဲၤ ကကဲဘျးဝဲလၢ Saint Paul အဂီၢ် ခိဖျိ မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ကမၤတပ် (ဟ့ၣ်မၤဘျး ခိသ့ အဂီၢ်ထံးဒီးသန့, ဒုးအိၣ်ထီၣ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် မၤန့ၢ် တပ်မၤတဖု, ဒုးမ့ထီၣ်ဂၢၤထီၣ်ကျဲၤ ကျဲၤအမၤညါလၢအိၣ်လီၤဟံ တဖု, မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် တပ်ဆၢကတိၢ်ကသ့ၣ်ကသး တပ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤ*, ဟ့ၣ်မၤဘျးလီၤ တပ်ဆဲးတၢ်လၢ လီၤဆီ အကလုာ်ကလုာ် မ့တမ့ၢ် တပ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် တပ်ထံးတုၤသးတဖု**) ဒီး/မ့တမ့ၢ် လီၤအိၣ်ဆိးထံး လၢအဒုန့ၣ်ဟံဖျိထီၣ် ပုၤတဝဲၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢခိၣ်ယၢ တပ်လိာ်ဘုတဖုန့ၣ်လီၤ.	လံာ်ပတဲထီၣ်တပ် တပ်သံကွဲၢ်တဖု 10-16		
တပ်လီၤဆီလိာ်သးအကလုာ်ကလုာ်		5	25%
တပ်ဆုနတပ်တိတ်တဖု လာအဂုၤကတၢ်တဖု (Excellent proposals) ကဟံဖျိထီၣ် တပ်တိတ်ကျဲၤ လာတပ်န့ၣ်လီၤမၤန့ၢ်သ့ ဒီး ဒီးပုၣ်ယုဒီး ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲလိာ်ကဝဲလဲၤ အကလုာ်ကလုာ် ဒီး ဒုးပုၣ်ယု Saint Paul အတပ်လီၤဆီလိာ်သးအကလုာ်ကလုာ်	တပ်ဆိၣ်ထွဲအလံာ်ပရၢ လံာ်ပတဲထီၣ်တပ် တပ်သံကွဲၢ်တဖု 5, 6, 14		
တပ်သ့တပ်ဘု		5	25%
တပ်ဆုနတပ်တိတ်တဖု လာအဂုၤကတၢ်တဖု (Excellent proposals) ကဟံဖျိထီၣ် တပ်တိတ်ကျဲၤတဖုလၢ ဘုတပ်ဟံဖျိထီၣ်အိၤ ဖျိဖျိဖျိဖျိ ယုဒီး တပ်တိတ်ကျဲၤနီၢ်ကီၢ်, လၢအဒုန့ၣ်ဟံဖျိထီၣ် တပ်တိတ်ကျဲၤလၢတပ်ကမၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ် အိၤန့ၢ်, ကအိၣ်ဒီးဝဲဒ် 7 န့ၣ် ဆူအဖီခိၣ် ဒီး ပုၣ်ယုဒီး ပုၤတဝဲၤ တပ်ထီၣ်တပ်ဆိကမိၣ် လၢအတပ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.	ဆုထီၣ် တပ်ဘျးစဲ ခဲလံာ်/လံာ်ပတဲထီၣ်တပ် မၤပုၤဝဲ တပ်ဟံဖျိထီၣ်တပ်ထံးတဖု လၢ ဒွဲပုၤ တပ်ကွဲကဒါကု လံာ်ပတဲထီၣ်တပ် တပ်သံကွဲၢ်တဖု 5-7, 16-19 စုတိတ် လံာ်ကွဲၢ်ဒီး လၢ ပုၤမဟာဒ်အုၣ်လီၤမၤတၢ် (Contractor) ဒွဲတယာ်ဝဲ		
ခဲလံာ်ဟံဖျိ		20	100%

* ဒ်တပ်ဟံဖျိထီၣ်အိၤလၢ Saint Paul တပ်ဘုတပ်မၤလဲၤထီၣ် ခိၣ်ယၢ တပ်ဆၢကတိၢ် ဒီး အတပ်ဖဲတပ်မၤဒီး တပ်ရဲၣ်တပ်ကျဲၤ အပူၤအသး

** ဘုတပ်ဟံဖျိထီၣ်အိၤဒ် တပ်မၤလီၤတၢ်ဝဲဒ် တပ်ခွဲးဂုၤယာ်ဘုလၢ တပ်ကွဲဘုတပ်ကွဲသ့, တပ်ဖဲတပ်မၤ, ဟံၣ်ယီ, တပ်အိၣ်ဆိၣ်အိၣ်ဆိ, ဒီး တပ်ပုၤဖျဲးတဖု ဘုတပ်ဟံဖျိထီၣ်အိၤလၢအိၤ ထံးတုၤသး- ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲလံာ် န့ၣ်လီၤမၤန့ၢ်ဝဲဒ်တပ်ဘုတပ်ဆၢဘုကတိၢ် ဒီး ဘုတပ်ထံးတဖု ဒီး တပ်မၤစၢၤတဖု, တပ်မၤစၢၤတပ်လီၤတပ်ကျဲတဖု, တပ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ, ဒီး တပ်ခွဲးဂုၤယာ်ဘု, ဒီး စၢၤသ့ၣ်ကလုာ်ဒ့ၣ်, တပ်ကဲမ့ၣ်ခွဲးအတၢ်မၤတၢ်, တပ်ဟံဖျိထီၣ်မ့ၣ်ခွဲးသ့ၣ်ထံးအတၢ်ဘုသး, ကျိာ်, ကလုာ်ဒ့ၣ်, ထံကီၢ်လၢအပဲဝဲ, ကျိာ်တလၢတပုၤအပတိာ်, သးန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် စဲ(ပ)ဟံၣ်ကဝဲလဲၤနီၣ်ဂီၢ်တဖု တပ်တကြးဆၢတၢ်အိၤ ဂုၢ်လိာ်အိၤ မ့တမ့ၢ် ဟံပနီၣ် ပုၤတဂၤလၢလၢ လၢကမၤန့ၢ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢလၢပုၤပုၤဘုန့ၣ်လီၤ

တပ်ယုထာ တပ်ဖဲတပ်မၤအကျဲၤအကျဲၤ

တပ်တဖုအံၤမ့ၢ်ဝဲ တပ်မၤသးပတိာ် လာတပ်ကွဲကဒါကု လံာ်ပတဲထီၣ် တပ်ဖဲတပ်မၤအပူၤ-

1. Neighborhood STAR Board ကကွဲကဒါကု, တပ်အပုၤ, ဒီး တပ်အပတိာ်တဖု လာတပ်ဆုနတပ်တိတ်တဖု (proposal) တခါစုၣ် အတၢ်သ့တပ်ဘု အဖီခိၣ်, ဒီးဟ့ၣ်လီၤ တပ်ဆုနတပ်တိတ်တဖု (proposals) လာတပ်ဟ့ၣ်ကုအိၤအစရိတဖု လာအရဲၣ်အကျဲၤတပတိာ်ဘုတပတိာ် ဆူ ဝဲဒ်ခိၣ် (Mayor) ဒီး ဝဲဒ်ကိၣ်ကးကရၢ (City Council) န့ၣ်လီၤ. Neighborhood STAR Board ကကွဲထံဆိကမိၣ်န့ၣ်ဝဲ တပ်ထီၣ်တပ်ဆိကမိၣ်တဖု လၢပုၤအဂၢၢ် ဒီး ကရၢ တဖုလၢအသးစဲဝဲ တဖု ဒ်အလိာ်အိၣ်အသး ဒ်အမ့ၢ် ခိၣ်ယၢတပ်ကရၢကရိတဖု, PED ပုၤမဟာဒ်ဖိ, တပ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ ခိၣ်မးရၢၣ် (Planning

Commission), CIB ကမ်းတံ ဦး ဝုဒ္ဓါအဝေးကျွန်းတဖန် ဒီအကြားဝဲဘက်ဝဲအသီးနှုတ်လီ။ ဖဲတၢ်မၤအကျါအကျဲအံၤအကတီၢ်, ဘၣ်သ့သ့ တၢ်ကသံကွၢ် ပုၤပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ် လၢကဟ့ၣ်လီၤအီၤထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ ဆူ STAR Board ဦး ဘၣ်သ့သ့ ကမၤ ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်ဝဲ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ် အဝဲသ့ အတၢ်ဆူတၢ်တီၢ် (proposal) န့ၣ်လီၤ. ဒီအမၤဝဲဒၣ် အဝဲသ့ အတၢ်ဆူတၢ်တီၢ်အတၢ်မၤအသန့တခါအသိး, တၢ်ကမၤ ပုၤပတံထီၣ်တၢ်လၢ အကၢ်အစီထီၣ်ဘးတဖၣ် ကထီၣ် တၢ်သံကွၢ်သံဒီးဒီး Neighborhood STAR board န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတမ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်လၢကဘၣ်လူၤပိၤမၤထွဲအီၤသန့က, တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကၢ် လၢတဟဲထီၣ် တၢ်သံကွၢ်သံဒီးန့ၣ် မၤဘၣ်ဒီ နအမၤသန့န့ၣ်လီၤ. Neighborhood STAR Board တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခဲလၢၣ်, ပုၤပတံထီၣ်တၢ်သံကွၢ် သံဒီး တမံလၢလၢ န့ၣ်တၢ်လိာ်ဘၣ်အံၤ ဒီတၢ်မၤအကျါအကျဲအံၤအသန့တခါအသိး, လၢဘၣ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်အီၤလၢကမၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟံးဖျါထီၣ်အီၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤအဖီခိၣ်န့ၣ်, တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲဒီး ကမၤဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် ဖဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အံၤ အခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

2. ဝုဒ္ဓါခိၣ် (Mayor) ကကွၢ်ကဒါကူ Neighborhood STAR Board အတၢ်ဟ့ၣ်ကူတဖၣ် ဒီး ဆူခီ အဝဲသ့အတၢ်ဟ့ၣ်ကူ တဖၣ် ဆူညါတတီးဆူ ဝုဒ္ဓါကိၣ်ကးကရၢ (City Council) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
3. ဝုဒ္ဓါကိၣ်ကးကရၢ (City Council), ကသမံသမိးကွၢ်ကဒါကူ, ဝုဒ္ဓါခိၣ် (Mayor) အတၢ်ဟ့ၣ်ကူတဖၣ် ဒီး ကဟံးဂၢၢ်ဟံးကျါဆၢတံၣ်ဝဲဒၣ် Neighborhood STAR တၢ်ဆူတၢ်တီၢ် (proposals) လၢခံကတၢ်အစီ လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

အကူ 5: တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစုတီၢ်ဟံးထံသိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစု အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်

STAR တဖၣ် လၢအသ့အနီၣ်ဒီး \$50,000 လိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် အစုၤကတၢ် \$1 လၢ \$1 တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစုတီၢ်ဟံးထံသိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစု (match) ဒီး စုတီၢ်ဟံး ခဲလၢၣ်ဟံးဖျိၣ် ဒီတခါဒီး တၢ်မၤစၢၤ တဖၣ် လၢတမ့ၢ်-ဝုဒ္ဓါ အတၢ်မၤစၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုစုတီၢ်ဟံးထံသိး \$50,000 န့ၣ် တၢ်လိာ်ဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစု တီၢ်ဟံးထံသိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစု (match) ဘၣ်.

တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစုတီၢ်ဟံးထံသိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစု လၢအကၢ်စီထီၣ်ဘးတဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစုတီၢ်ဟံးထံသိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစု (Matching funds) ကဘၣ်ဘၣ်ထွဲလီၤလီၤဒီး ပုၤပတံထီၣ်တၢ် အတၢ်ဆူတၢ်တီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစုးကါဝဲ ဖဲဒ်ဒရၢၣ်, ကီၢ်စုၣ်, မ့တမ့ၢ် ဒီးထံၣ် စုတီၢ်ဟံးတဖၣ်သန့က, တၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်အရဲဒိၣ်ဆူ တၢ်တီၢ်ကျါတဖၣ်လၢအမၤန့ၢ် ပုၤနီၣ်တဂၤစုတီၢ်ဟံးတဖၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ် ပုၤပတံထီၣ် တၢ်တဖၣ် လၢကဆိၣ်ထွဲ တၢ်တီၢ်ကျါ တၢ်ပၤဆူရဲၣ်ကျါ တၢ်လၢာ်ဘၣ်လၢာ်စုတဖၣ် ဒီး ပုၤနီၣ်တဂၤ တၢ်မၤစၢၤဂံၢ်ထံးလၢတၢ်ချၢတဖၣ် (အဒိ, ဖိၣ်ဒရၢၣ် စုတီၢ်ဟံး (foundation grants), တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘၣ်လီၤ စုနီၣ် (cash donations)) ဒီး ဒုးန့ၣ်ဟံးဖျါထီၣ် စုတီၢ်ဟံးတဖၣ်အံၤ ဒီ တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစုတီၢ်ဟံးထံသိးတၢ်ဟ့ၣ်စု (match) အသ နၢၣ် တခါအသိးန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစုတီၢ်ဟံးထံသိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစု လၢအကြားဝဲဘက်ဝဲ (Eligible matching contributions) ပုၤပတံထီၣ်ဒီး-

- ပုၤနီၣ်တဂၤ စုတီၢ်ဟံးတဖၣ် (Private funds)
- ဖိၣ်ဒရၢၣ် ဒီး တၢ်မၤပုၤမၤသကိး စုတီၢ်ဟံး (Foundation and corporate grants)
- ပုၤတဝၢ အတၢ်ထၢန့ၣ်လီၤစုတဖၣ်, တၢ်ဘျုးလီၤ နီၣ်ကစၢ် အဂီၢ်အဘါ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် (Sweat Equity), ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအမၤတၢ်လၢ တၢ် သးဆူၣ်အပူၤ. တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်တီၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢ ပုၤအိၣ်ဆိးတၢ်ဖိဒီးမၤကျါဝဲကွၢ်တဖၣ် လၢဘၣ်သ့သ့ ကပုၤပတံထီၣ်ဒီး တၢ်တီၢ်ကျါ တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤ တဖၣ်လၢတမ့ၢ်ကျိၣ်စု ဒီအမၤ- ပုၤသ့ပုၤဘၣ် တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤ, ဝဲဒီးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ, တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ အမၤတၢ်လၢ နီၣ်ကစၢ် အတၢ်သးဆူၣ်အပူၤ. ဒီး တၢ်ဘျုးလီၤ နီၣ်ကစၢ် အဂီၢ်အဘါ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢတၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ် တၢ်သ့ထီၣ်ဘၣ်တဖၣ် လၢအထံသိးတုၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ် ပုၤစုထံသိးတုၤလၢ 30% န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျုးလီၤ နီၣ်ကစၢ် အဂီၢ်အဘါ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ အမၤတၢ်လၢ နီၣ်ကစၢ် အတၢ်သးဆူၣ်အပူၤန့ၣ် အလုၢ်အပူၤအိၣ်ဝဲ တန့ၣ်ရံၣ် \$15.00 န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သမံသမိး တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လၢတၢ်တဟ့ၣ်အီၤအနီၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဘၣ်လိာ်ပုၤစုတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အိၣ်လၢ တၢ်သမံသမိး တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်အသိး, တၢ်တထုးထီၣ်ဟ့ၣ် စုတီၢ်ဟံးနီၣ်တမံ တုၤလၢတၢ်ဟံးဂၢၢ်ဟံးကျါ တၢ်သမံသမိးအံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်တီၢ်ကျါ အတၢ်ဘျုးတၢ်လဲတဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဖဲတၢ်တီၢ်ထီၣ် တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်အလံာ်တက့ၢ်ဒီအလၢအပူၤ ဆူ STAR ပုၤမၤတၢ်ဖိအိၣ်လၢ တၢ်ကဆိကမိၣ် အီၤဒီး တၢ်မၤဘၣ်လိာ်ဘၣ်ပုၤ ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

STAR ကမံးတံမိၢ်ပုၤ ကဟ့ၣ်ကူလၢတၢ်ကဟံးဂၢၢ်ဟံးကျါ တၢ်ဟ့ၣ်စၢၤတၢ်အဂၤ လၢကမၤဘၣ်လိာ်ထံသိးတၢ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်တခါဘၣ်တခါအဖီခိၣ်, ဒီအနီၣ်ကစၢ် တၢ်ဆၢတံၣ်အိၣ်အသိး, န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစုတီၢ်ဟံးထံသိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစု လၢအကၢ်စီထီၣ်ဘးတဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစုတီၢ်ဟံးထံသိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစု လၢအကၢ်စီထီၣ်ဘးတဖၣ် ပုၤပတံထီၣ်ဒီး-

- တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဆၢကတီၢ် လၢနီၣ်ကစၢ်တၢ်သးဆူၣ်အဖီခိၣ်,
- တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်လၢ တမ့ၢ်ကျိၣ်စုလၢ STAR ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိ,
- ပုၤမၤမုၢ်သးမၤကလီတၢ်မၤ, တၢ်ဘျုးလီၤ နီၣ်ကစၢ် အဂီၢ်အဘါ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢ တမ့ၢ်ကျိၣ်စုတဖၣ် လၢအအနီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်လိာ် ပုၤစု လၢအအနီၣ် 30%,
- တၢ်ကရၢကရီ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဘျုးအလဲထီၣ်ရီၤ,
- တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘၣ်တၢ်/တၢ်ဘျုးတၢ်လဲ လၢတဘၣ်ထွဲလီၤလီၤဒီး STAR တၢ်တီၢ်ကျါအဂီၢ်,
- ဝုဒ္ဓါစုဟ့ၣ်လိာ်လၢတၢ်တဟ့ၣ်ကဒါကူ/မ့တမ့ၢ် စုတီၢ်ဟံးတဖၣ်,
- တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လၢ တဘၣ်ထွဲလၢ တၢ်တီၢ်ကျါဟံးကဝီၤ ထီၣ်ရီၤအပူၤ,
- တၢ်ဘျုးတၢ်လဲလၢ အိၣ်ထီၣ်ခိၣ်ဖျိ တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်မၤအီၤတရူၤ STAR လံာ်ပတီၢ်တၢ်တဘၣ်.

အကူ 6: တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤဒီး တၢ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ/တၢ်တိာ်ကျဲၤ တၢ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တၢ်

ဖဲဘၣ်တၢ်ဃုထၢအီၤလၢ ဝဲၣ်ခိၣ် (Mayor) ဒီး ဝဲၣ်ကိၣ်ကးကရၢ (City Council) အခါ, STAR အပူၤပတံထီၣ်တၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢ တၢ်ကွဲးအပူၤ ဘၣ်ဃးဒီး အဝဲသ့ၣ် အကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ န့ၣ်လီၤ. ဝဲၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ ကမၤဝဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤ-ဝဲၣ်အလီၤခဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢကဟ့ၣ်လီၤ ဝဲၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး လၢအဘၣ်ထွဲဒီး Neighborhood STAR တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤခဲလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢန့ၣ်တၢ်တိာ်ဟံတဖၣ် (Proposals) ဘၣ်တၢ်ဃုထၢအီၤ ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢအပၣ်ဃုၣ်လၢ လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အပူၤအဖီခိၣ် ဒီး ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တဆိတလဲအသးဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် ဖဲတၢ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ် တၢ်တိာ်ကျဲၤ အကတီၢ်ဘၣ်. ပုၤလၢအမၤန့ၢ် တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤအီၤလၢ တမၤကျိၣ်စ့ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤနီၤတမၤ တၢ်လၢအန့ၢ်ပၢၢ်ဝဲ တၢ်လူၤဟံမၤထွဲ ဒီး ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီး ပုၤလၢအပၣ်ဃုၣ်ခဲခိၣ်ကပၤလၢ အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤတဖၣ် အိၣ်တုၤလၢ လံာ်န့ၣ်လံာ်လိာ်အန့ၣ်အကတၢ် ဖဲတၢ်အၢၣ်ကီၤကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအန့ၣ်ဝဲၣ်အလီၤခဲ လၢကမၤလံာ်ဃးဃာ်လၢ STAR ကျိၣ်စ့ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီး စးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် အဝဲသ့ၣ် အ STAR တၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်စူးကါဝဲဒၣ် STAR တၢ်တိာ်ကျဲၤစ့တိာ်ဟံတဖၣ်တနီၤ အစ့ၤကတၢ် ဖဲ လံာ်န့ၣ်လံာ်လိာ်အန့ၣ် ခဲန့ၣ်တန့ၣ် အကတၢ် ဖဲ တၢ်အၢၣ်ကီၤ ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအန့ၣ်ဝဲၣ်အလီၤခဲ, ဒီး တၢ်မုၢ်လၢတၢ်ကသုလၢကွဲးစ့တိာ်ဟံတဖၣ်ပုၤပုၤ လၢတၢ်ဟံလီၤ တၢ်ဆၢကတီၢ်အတက့ၢ်အပူၤ ဒ်တၢ်န့ၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လံာ်ဃးဃာ် (ကွၢ်လၢလံာ်လၢ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလံာ်ဃးဃာ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလီၤတၢ် လီၤဆဲးအဂီၢ်) န့ၣ်လီၤ. တၢ်တလူၤဟံမၤထွဲ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢ တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အတက့ၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အခွဲအပူၤဘၣ်န့ၣ် ကဒးဆိကတီၢ် ဝဲၣ် အကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးလီၤမၤ လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလံာ်ဃးဃာ်

တချုးတၢ်ဆဲးလီၤမၤလၢ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤဖိသဲးဒီး City of Saint Paul န့ၣ်, တၢ်ကမၤဝဲဒၣ် နီၣ်တဂၤစ့ၣ် တချုး-တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် တၢ်လူၤဟံမၤထွဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဒီး ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ် STAR recipient လီၤ, အဝဲသ့ၣ် အပူၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤမၤတၢ်ဒီး ဝဲၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိအရဲဒိၣ်တဖၣ် လၢကကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်လူၤဟံမၤထွဲ တၢ်တိာ်ကျဲၤ- လီၤတၢ်လီၤဆဲး တၢ်ကီၤတၢ်ခဲတဖၣ် လၢအကပၣ်ဃုၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ဂဲၤဖဲမၤတၢ်လၢ တၢ်ခိဆၢတၢ်ဟံထံကွၢ်တလီၤတၢ်အဂီၢ်, ပန့ၣ်တၢ်ကတၢ်ဖဲတၢ်မၤ စ့ဆိၣ်ထွဲ, တၢ်အိၣ် စ့ၣ်အိၣ်ကျၢၤဖိလစံာ် (Sustainability Policy), တၢ်တီၣ်ထီၣ်တၢ်ပုၤတၢ်ခဲပတီၢ်လၢအမုၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ပီညါ ဒီး ကျိၣ်စ့ဂီၢ်ဝီတကပၤ (Two Bid Policy), ပုၤမၤတၢ်ဖိ တီၤပတီၢ်တဖၣ် (Labor Standards), တၢ်ဘျုးတၢ်လဲလၢအလၢလိာ်လၢတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအဂီၢ်, အကူ 3, ဒီး တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢၤ ပုၤဆါတၢ်ဖိ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Vendor Outreach Program) န့ၣ်လီၤ. ဝဲၣ်ဒီး တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢအဘၣ်ထွဲတဖၣ် ကပၣ်ဃုၣ်လၢ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ ဖိသဲးဒီးအပူၤလီၤ. တၢ်လၢအပၣ်ဃုၣ်လၢ Neighborhood STAR စ့တိာ်ဟံ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ လၢအပၣ်ဃုၣ်ဒီး-

- တၢ်မၤအတၢ်ဟံဖျါ (Statement of Work) လၢအဟံဖျါထီၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢတၢ်ကမၤအီၤအဂီၢ်အကျိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး, the source of match (မုၢ်အါန့ၢ် \$50,000), ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ်ထဲးအါထီၣ်တဖၣ်, တၢ်တိာ်ကျဲၤစ့တိာ်ဟံ ခဲလၢဟံဖျိၣ်, ဒီး တၢ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ် တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် အတက့ၢ်,
- တၢ်အၢၣ်ကီၤ လံာ်အံၤသး ဖိသဲးဒီး တၢ်ဟံမုၢ်ဒါတၢ်ကျၢၤဘၢမၤစၢၤလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒီး City of Saint Paul န့ၣ်တၢ်ကွဲးဟံဖျါထီၣ်အီၤဒ် တၢ်အၢၣ်ကီၤ အါထီၣ်အသိး,
- ကမုၢ် တၢ်ပညိၣ် တၢ်ဟံဖျါ,
- တၢ်အိၣ်ဒီးနီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ဘျုးဒၣ်ဝဲ တၢ်ဟံဖျါ, ဒီး
- တၢ်ဘျုးစဲ လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ် လၢအပၣ်ဃုၣ်ဒီး တၢ်စူးကါစ့တိာ်ဟံ ဒ်တၢ်ကဘၣ်လူၤဟံမၤထွဲ ဖဲဒ်ဒရၢၣ်, ကီၢ်စ့ၣ်, ဒီး လီၢ်ကဝီၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်ဘျုး ဟံဖျါဝဲအသိး.
- တၢ်ကျၢၤတၢ် တၢ်အလဲ ထဲသိးသိးဒီး STAR စ့တိာ်ဟံဒီလၢဟံဖျိၣ် 1% န့ၣ်တၢ်ကဃုကဒါက့ၤအီၤ တချုးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ စ့တိာ်ဟံ တမၤလၢလၢ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ STAR စ့တိာ်ဟံ

နီၣ်တဂၤစ့ၣ် STAR လံာ်ကိၣ်ဒိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဒီးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ဝဲၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢတၢ်တိာ်ကျဲၤတခါစ့ၣ်အဂီၢ် ဖဲ တၢ်ဆဲးလီၤမၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလံာ်ဃးဃာ် ဝဲၣ်အလီၤခဲန့ၣ်လီၤ. ဝဲၣ်ဒီးလံာ်ကိၣ်ဒိတဖၣ်အံၤ တၢ်ကစူးကါအီၤလၢ တၢ်ဃုထီၣ်တၢ်ထွဲထီၣ်ဘျုးတၢ်လဲ (draw requests) လၢတၢ်တိာ်ကျဲၤဒိတကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ STAR စ့တိာ်ဟံ ဒီး/မုတမုၢ် ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်ဖဲတၢ်မၤတၢ်ဟ့ၣ်ဂဲၤလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲအဂီၢ်သ့လၢ-

1. ဘၣ်တၢ်စးထီၣ်တုၤအီၤဝဲ ဝဲၣ်ခိၣ် (Mayor) ဒီး ဝဲၣ်ကိၣ်ကးကရၢ (City Council) အၢၣ်ကီၤ STAR ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဝဲၣ်အလီၤခဲ,
2. ဆၢတၢ်ဃုတၢ်ဘျုးတၢ်လဲစရိလၢတၢ်ဖိတၢ်လဲဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢတၢ်ကမၤန့ၢ်အဂီၢ် ဘၣ်ဘျုးဘၣ်ဒိဝဲၣ်အလီၤခဲ,
3. ထၢန့ၣ်ဃုာ် လံာ်တီၢ်မိတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစ့တိာ်ဟံထဲသိးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစ့ဒီလၢ (matching dollars) လၢတၢ်စူးကါတုၤအီၤလၢတၢ်တိာ်ကျဲၤ အဂီၢ် (မုၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤ), ဒီး

4. ဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်အုၣ်ကီၤဟ့ၣ်ခဲး လၢ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ တၢ်ခဲးတၢ်ယၢ်ဒီး မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဖးတၢ်မၤ တၢ်ခဲးတၢ်ယၢ် ထဲသီးတုၤသီး (Human Rights & Equal Economic Opportunity - HREEO) ပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒ် တၢ်တုၤထီၣ်ဒီး တၢ်လုၤဟံၣ်မၤထွဲ တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အသီးလီၤ.
5. လၢတၢ်ထုးထီၣ်တၢ်ဘျးတၢ်လဲလၢခံကတၢၢ် (final draws) အဂီၢ်, တၢ်န့ၣ်ဘၣ် တၢ်မၤဝဲၤမၤပုၤတၢ်တိၢ်ကျဲၤ အတၢ်အုၣ်သး (evidence of project completion), ပုၤန့ၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်စူးကွၢ်တၢ်န့ၣ်ပၤဘၣ်ပုၤယုၤလိၣ်တၢ်အတၢ်စုၤလိၣ်ခိၣ်တုၤလၢအလိၣ်ကျဲၤဒုၣ်ကမၢ်န့ၣ်တစုၤ တၢ်ခဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ် (lien waivers) ဒီး တၢ်ဃိသမံၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါ တမၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤတဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲၤ တၢ်ဘျးတၢ်လဲတၢ်အုၣ်သး ဆူ ပုၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤမၤတၢ်တဖၣ် (contractors)/ပုၤဆါတၢ်တဖၣ် လၢ တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ် STAR စုတိၢ်ဟံ 15 သီအတိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တက့ၢ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျး တၢ်ဟ့ၣ်လိၣ်လီၤစု-အဒု/စုတိၢ်ဟံ-အဒု တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်

တၢ်လၢလၢအံၤ ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်တက့ၢ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျး တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် လၢအယုၤမၤန့ၣ်ဝဲၤ STAR စုတိၢ်ဟံ ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢကမၤ တၢ်ဟ့ၣ်လိၣ်လီၤစု-အဒု/စုတိၢ်ဟံ-အဒု တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ-

- တၢ်တက့ၢ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျး တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်အိၤအခွဲးတုၤလၢ သၢန့ၣ် လၢကထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤ STAR စုတိၢ်ဟံ,
- တၢ်တက့ၢ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျး တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် တကြးဝဲၤဘၣ်ဝဲၤလၢကပတံထီၣ် အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲၤအ တၢ်ဟ့ၣ်လိၣ်လီၤစု-အဒု/စုတိၢ်ဟံ-အဒု တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်,
- တၢ်လၢတမ့ၢ် တၢ်တက့ၢ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျး တၢ်ကရၢကရိ လၢအပတံထီၣ်ဝဲၤ ဒီလၢအိၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဲထီၣ်ကဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ် ကဘၣ်စူးကါဝဲၤဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤစုတိၢ်ဟံ လၢအိၣ်ဟံစၢၤလဲ အစုစရိစုအိၣ်တုၤ လၢတစု တချးလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ် STAR စုတိၢ်ဟံအသီ လၢတၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤအိၣ်သ့,
- ပုၤပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ဟံဖျါထီၣ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢကပၤဆူရဲၣ်ကျဲၤဝဲၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, ပုၤန့ၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ယုၤလိၣ်စု တၢ်အုၣ်ကီၤ (loan underwriting) ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်စုလၢတၢ်ယုၤလိၣ်အိၣ် (loan servicing), လၢမ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးဝဲၤ,
- sub-grant တၢ်န့ၣ်ကျဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး ကဘၣ်ပုၤန့ၣ်လၢ STAR လံာ်ပတံထီၣ်တၢ် ဒီး တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤလီၤ.

အကူၢ် 7: STAR တၢ်တိၢ်ကျဲၤ လၢဒီတန့ၣ် အတိၢ်ပူၤ

တၢ်ကတူၢ်လီၢ် ပုၤပတံထီၣ်တၢ်လၢအကံၢ်အစီတုၤထီၣ်လၢ STAR စုတိၢ်ဟံ ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် ဒီတန့ၣ်ညါ, ဖဲ တၢ်မၤန့ၣ် ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ သ့, ဖဲ တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢလၢအဖီလၢအခါ-

- ပုၤပတံထီၣ်တၢ် ဒုးန့ၣ်ဟံဖျါထီၣ်ဝဲၤ တၢ်လိၣ်ဘၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး လၢကပတံထီၣ် တန့ၣ်တဘျီ Neighborhood STAR လံာ်ပတံထီၣ်တၢ် အကျိၤအကျဲ အချါ,
- တၢ်ကဘၣ်ဆူထီၣ်ဝဲၤ လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်ခဲလၢာ် လၢ STAR တၢ်တိၢ်ကျဲၤ လၢဒီတန့ၣ်အတိၢ်ပူၤ (Year-Round Program) တၢ်ပတံထီၣ် လံာ်ကီၣ်ဒီး,
- ဒီတန့ၣ်အတိၢ်ပူၤ (Year-Round) လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအိၣ်လၢ ဝဲၤကီၣ်ကးကရၢဖိ (City Council Member) မ့တမ့ၢ် ဝဲၤခိၣ် (Mayor).
- တၢ်ယုၤထီၣ် အစုၤကတၢၢ် တမ့ၢ်ဝဲၤတခါ (ပုၤနီၣ်တဂၤ) အဒီလၢ ကထဲသီးဒီး ကိး STAR ဒီလၢ လၢတၢ်ယုၤထီၣ် စုတိၢ်ဟံအိၣ်ဒီး \$50,000 ခဲလၢာ်အဂီၢ်,
- Matching funds န့ၣ်ကဘၣ် ဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးလီၤလီၤဒီး ပုၤပတံထီၣ်တၢ် အတၢ်ဆူတၢ်တိၢ်ဟံ (proposal) လီၤ.
- တၢ်ယုၤ တၢ်ပတံထီၣ်အလဲ \$75 လၢ တၢ်ဆူတၢ်တိၢ်ဟံတဖၣ် (proposals) လၢအယုၤထီၣ်စု \$25,000 မ့တမ့ၢ် စုၤ ဒီး တၢ်ယုၤ တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်တဘျီ စုၣ်စုအလဲ \$125.00 လၢအယုၤထီၣ်စု အိၣ်ဒီး \$25,000 လီၤ. အလဲခဲလၢန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကျဲၤကဒါကျဲၤအိၣ်တန့ၣ်ဘၣ်.

လံာ်ပတံထီၣ်တၢ် ဒီး တၢ်သမံၣ် အကျိၤအကျဲတဖၣ်

Neighborhood STAR ဒီတန့ၣ်အတိၢ်ပူၤ တၢ်ဆူတၢ်တိၢ်ဟံ (Year-Round proposals) အတၢ်ကွၢ်ကဒါကျဲၤ ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အမးတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢ Neighborhood STAR Board ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ် (ဖဲတၢ်ယုၤထီၣ်အခါ) လၢ ခိၣ်ဃၢၤ တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်, PED ပုၤမၤတၢ်ဖိ, တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ ခိၣ်မံးရၢၣ် (Planning Commission), CIB ကမံးတံာ် (Committee) ဒီး ဝဲၤဝဲၤကျိၤတဖၣ် (City Departments) ဒ်အကြးဝဲၤဘၣ်ဝဲၤအသီးလီၤ. STAR Board ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤ တၢ်ဟ့ၣ်ကျဲၤဟ့ၣ်ဖး ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အမးတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဆူထီၣ်အိၣ်ဆူ ဝဲၤခိၣ် (Mayor) ဒီး ဝဲၤကီၣ်ကးကရၢလၢ တၢ် အုၣ်ကီၤဟ့ၣ်ခဲး လၢခံကတၢၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲၤသးစုၤ ဆဲးကျါ ပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤဟံဖျါထီၣ်လၢ တၢ်န့ၣ်ကျဲၤတဖၣ်အံၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် န့ၣ်ကဝဲၤဝဲၤဒီး (local Ward office) ဖဲန့ၣ်သးစဲလၢ ကပတံထီၣ်

STAR ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢဒီတန့ၣ်အတိၢ်ပူၤ (Year-Round STAR funding) န့ၣ်တက့ၢ်.

အကူ 8: တၢ်သမံသမိး တၢ်တိၢ်ကျဲးဒီး တၢ်ဟံဖျါ

STAR ပုဒ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်လၢကပီတဖၣ် ကဟံၣ်လီၤ တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဒီး ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်တိၢ်ကျဲး တၢ်လၢၣ်ဘျီၣ်လၢၣ်စ့ၤ ဒီး တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် လၢ တၢ်ကတုၤထီၣ် တၢ်တိၢ်ကျဲး အစၢလၢတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စီအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တိၢ်ကျဲး မဲန့ၣ်တဖၣ် လၢ တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲးလီၤ ဒီး မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်ဖံး တၢ်မၤတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် (Planning and Economic Development) ဝဲၤကျိၤအပူၤ ကသမံသမိးဝဲၤ STAR တၢ်ထုးထီၣ်ဟံၣ်လီၤစ့တဖၣ် ဒီး ဃုဝဲၤ တၢ်ဟံၣ်ပျဲးစ့တိၢ်ဟံၣ်ထဲၤဒီးတၢ်ဟံၣ်လီၤစ့ (match) တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ဒီး တၢ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲတဖၣ် တၢ်မၤတၢ် အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလံာ်ဃးဃာ် ခဲခါလၢၣ်, ပုၣ်ဃုၣ်ဒီး တၢ်ဃုတၢ်ဘျီၣ်လဲၤတၢ်အၢၣ်သး ဆူ ပုၤဆါတၢ် ဒီး ပုၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤမၤတၢ် (contractors) ခဲလၢၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တိၢ်ကျဲးတခါစ့ၣ် အတၢ်သမံသမိးလၢခံကတၢ် ကဆၢတံၣ်ဝဲၤ ကြးဆူထီၣ်ဝဲၤ တၢ်တိၢ်ကျဲးမနုၤလၢအမၤတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် တချုးလၢအထုးထီၣ်ဟံၣ် လီၤ STAR စ့တိၢ်ဟံၣ်လၢခံကတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တိၢ်ကျဲးတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဒွဲးအိၣ်ဒီး တၢ်တိၢ်ကျဲးအစၢလၢတၢ်မုၢ်လၢအိၣ် ဒီး Neighborhood STAR Program အတၢ်ပညိၣ် ခဲလၢၣ်ဟံၣ်ဖျါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤပျဲးဝဲၤဒၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအခါ, မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ ကတၢ်ကွၢ်အခါ, တၢ်တိၢ်ကျဲးစ့တိၢ်ဟံၣ် စ့အိၣ်တုၢ် တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်က့ၤဆူ Neighborhood STAR စ့တိၢ်ဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်တဘျီတၢ်ဟံဖျါဆူ ဝဲၤခိၣ် (Mayor) ဒီး ဝဲၤကိၣ်ကးကရၢ (City Council)– ဝဲၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိ ကဟံၣ်လီၤဝဲၤ တနံၣ်တဘျီ တၢ်ဟံဖျါ ဘၣ်ဃး ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး ဒီး STAR Program အကျိၣ်စ့တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဆူ ဝဲၤခိၣ် (Mayor) ဒီး ဝဲၤကိၣ်ကးကရၢ (City Council) န့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်တဘျီ တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်အရဲဒိၣ်တဖၣ်– တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဝဲၤဒၣ် တၢ်အရဲဒိၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်စူးကါ တၢ်ဆါတၢ်ပုၤ ခိသ့ စ့တိၢ်ဟံၣ်တဖၣ် (sales tax funds) တနံၣ်တဘျီအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. STAR Board ဒီး/မ့တမ့ၢ် ဝဲၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိ ကကွၢ်ကဒါက့ၤ ဒီး ဆူဝဲၤဒၣ် တၢ်ဟံၣ်ထီၣ်တၢ်ထီၣ် ဒီး တၢ်ဟံၣ်ကူၣ်ဟံၣ်ဖး ဆူညါတတီၤဆူ ပုၤသၢဖုတဖုလၢအသးစဲဝဲၤတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤစဲးစ့စရိ ဒီး တၢ်ပၤဆူကံၢ်စီတဖၣ် (Audits and Quality Control)– တၢ်အံၤကမ့ၢ်ဝဲၤဒၣ် တၢ်ကရၢကရိလၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤစ့ အမူအဒါ လၢ ကဟံၣ်လီၤဝဲၤ တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဒီးလၢတီၢ်တီၢ်မိ လၢအလီၤအိၣ်တဖၣ်ခဲလၢၣ်, ဒ်ဘၣ်တၢ်ဆၢတံၣ်အိၣ်လၢဝဲၤအသိး, လၢတၢ်ဆၢတံၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး တၢ်ကြးဝဲၤဘၣ်ဝဲၤ အတၢ်ပညိၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး လူၤဟံၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ကွၢ်ကွၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်ဟံင်ထွဲ-လံာ်မဲာ်ဖျာန်ကွဲးဖျဉ်သးဒီး အခိပညီတဖဉ်

လံာ်မဲာ်ဖျာန်ကွဲးဖျဉ်သးတဖဉ်

CIB: တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် စုတိာ်ဟံ (Capital Improvement Budget), ဝုၢ်အခံၣ်တၢ်ဘျီ စုတိာ်ကီၤလၢတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖဉ်အဂီၢ်.

HRA: ဟံၣ်ဃီတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤဒီး တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ် အပူၤန့ၢ်စီန့ၢ်ကမီၤ (Housing and Redevelopment Authority), သဲစးတၢ်ကရၢကရိလၢ အစးထီၣ်တူၢ်လီၤမၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ်လၢ ဝုၢ် Saint Paul အခါၣ်စးန့ၢ်လီၤ. HRA Board ကမံးတၢ်မိၢ်ပာ် အကရၢဖိတဖဉ် န့ၢ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကီၤ ဝုၢ်ကိၣ်ကးကရၢ အကရၢဖိတဖဉ်န့ၢ်လီၤ.

PED: တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးဒီး မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဝဲၤကျိၤ (Planning and Economic Development Department) မ့ၢ်ဝဲ ဝုၢ်ဝဲၤကျိၤ အမူအဒါ လၢတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဝဲၤကျိၤ လၢဟံၣ်ဃီတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤဒီး မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ် အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖဉ် အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. PED ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် အဲးကွၢ်ပဆၢ STAR တၢ်တိာ်ကျဲးန့ၢ်လီၤ.

STAR: တၢ်မၤဂ့ၤမၤသီထီၣ် တၢ်ဆါတၢ်ပုၤခိသွဲ တၢ်တိာ်ကျဲး (Sales Tax Revitalization Program).

အခိပညီတဖဉ်

တၢ်ပၤတၢ်ဆၢ အတၢ်လၢာ်ဘျဉ်လၢာ်စုၤတဖဉ် (Administrative Expenses) — တၢ်လၢာ်ဘျဉ်လၢာ်စုၤထီၣ်ရီၤလၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢ ကပၤဆၢရဲၣ်ကျဲး တၢ်ကရၢကရိ အဂီၢ်, လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျဉ်တၢ်လဲ, ဝဲၤဒီးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲး, တၢ်ဖိတၢ်လံာ်ပိးလီ, တၢ်ဒီးလဲအပူၤ, တၢ်စူးကါ ထံ, မ့ၢ်အူ လီတဲစိအပူၤ, ဒီးအဂၤတဖဉ်

တၢ်သမံသမိး စုစရီ (Audit)— တၢ်သမံသမိးကွၢ်တၢ်ကရၢကရိအကျိၣ်စုၣ်ဝီဒီး တၢ်ပၤတၢ်ဆၢ အတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါတဖဉ် လၢကမၤလီၤတၢ် တၢ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲ တၢ်ဘျုး လၢအဘၣ်ထွဲဒီးကျိၣ်စုၣ်ဝီဒီး တၢ်တိာ်ကျဲးအတီၢ်ပတီၢ်တဖဉ်န့ၢ်လီၤ.

ပနံၣ်တၢ်ကၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ စုဆိာ်ထွဲ (Business Subsidy) — ကီၢ်စဲၣ်တၢ်သိာ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး လိာ်ဘၣ်ဝဲလၢ မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤ လၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ် ကီၢ်စဲၣ်ဒီး လီၤကဝီၤ ပဒိာ်အတၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤတဖဉ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပညိာ်လၢကမၤတၢ်လၢကမ့ၢ်အဂီၢ်ဒီး ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤတဖဉ် ကဘၣ်ဟံလီၤ တၢ်ပညိာ်ကွၢ်စိလၢ ကဒုး အိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤအသီ, ဟ့ၣ်တၢ်ဘျဉ်တၢ်လဲ, ဒီးတၢ်န့ၢ်ဘျုးတဖဉ် လၢကမၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဝဲၤတၢ်မၤန့ၢ် တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤအံၤ ခံၣ်အတီၢ်ပုၤလီၤ.

တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် (Capital Improvement) — တၢ်ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်.

တၢ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤခိၣ်ထံးမၤတၢ်/တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ (Contract/Agreement) — တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤဖဲးသဲစး လၢဝုၢ်ဒီး ပုၤဒီးန့ၢ် STAR လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သိာ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး, တၢ်အိၣ်သး, မူဒါ, ဒီးပုၤန့ၢ်လီၤပၣ်ဃုာ်တၢ်ခဲလၢာ် အမူအဒါန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲးလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်အသီ (Creative Placemaking) — တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ် မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် အကျိၤအကျဲးလၢ အစုးကိဒုလၢဒီး လုၢ်လၢထူသန့ လၢအပူၤ ပုၤကမ့ၢ်, ပုၤနီၣ်တဂၤ, ပုၤလၢအမၤတၢ်တက့ၢ်တၢ်ထိးန့ၢ်, ဒီးပုၤတဂၤ အပုၤမၤသကိးတၢ်လၢ ကဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲး အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီ အကၢ်အဂီၢ် လၢကမၤဂ့ၤထီၣ် ခါဆူညါ အမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် အတၢ်ဘျုးလီၤစု, တၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ် ပုၤဂ့ၢ်ဝီ အတၢ်ဆိတလဲ, ဒီးမၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်ခိၣ်တၢ်ဃၢၤလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤတဖဉ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ပၤဃာ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲးလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်အသီ (Creative Place-keeping) — တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ် မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် အတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲးတဖဉ် လၢအဆိာ်ထွဲမၤစၢၤ ပုၤတဂၤအတၢ်ကံၢ်တၢ်စိတဖဉ် လၢကပၤဃာ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲး ဒီးအပုၤတဂၤအရၢ်အသးခိဖျါ တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်ခိဖျါ ဒွဲလၢ, လုၢ်လၢထူသန့, ဒီး တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အသီဒီး မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲးတဖဉ်လီၤ. တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲးတအိၣ်ဒီး တၢ်ပညိာ်ထဲဒၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီးဆိတလဲ တၢ်လီၤတၢ်ကျဲး အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်မိၢ်ပုၤဒီး ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ရဲၣ်လီၤတဖဉ် ဘၣ်ဆၣ် တကတီၢ်ဃီ ကပၤဃာ်ဒီးဟံကီၤ လုၢ်လၢထူသန့ အတၢ်သ့ၣ်နီၣ်မၤနီၣ်မၤဃါ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤအိၣ်ဆိးလၢ လီၤကဝီၤအပူၤတဖဉ်န့ၢ်လီၤ.

လုၢ်လၢထူသန့ အတၢ်လီၤဆီ (Cultural Diversity) — လုၢ်လၢထူသန့ဒီး ကလုာ်ဒုၣ်အိၣ်အါကလုာ် လၢအအိၣ်ဆိးဖဲ Saint Paul ဝုၢ် ပုၤတဂၤအပူၤ န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အတၢ်လၢာ်ဘျဉ်လၢာ်စုၤတဖဉ် (Soft Costs) — တၢ်လၢာ်ဘျဉ်လၢာ်စုၤ အကြးအဘၣ် လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢ ကမၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် ဒီးတၢ်မၤ ကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖဉ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်သမံသမိး လၢခံကတၢ် (Final Evaluation) — တၢ်ကွဲးသမံသမိး တၢ်ကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်တိာ်ကျဲး အလုၢ်အပူၤတဖဉ်န့ၢ်လီၤ.

စုတိာ်ဟံ (Grant)— တၢ်ဟ့ၣ်စုတိာ်ဟံလၢ တၢ်တိာ်ကျဲး မ့တမ့ၢ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး လၢအတၢ်လိာ်ဘၣ် တၢ်ဃုာ်ကဒါက့ၤ ဖဲတၢ်အိၣ်သးတဖဉ် အပတီၢ်ထီၣ်ဘးအခါန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ (Job Creation) — တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖဉ်လၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤခိဖျါ STAR တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ်အသီန့ၢ်လီၤ.

ပုၤမၤတၢ်ဖိ အတီၢ်ပတီၢ်တဖဉ် (Labor Standards) — တၢ်ရဲၣ်ကျဲးလၢတၢ်ကဟ့ၣ် တၢ်ဘျဉ်တၢ်လဲ လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါအီၤ ဒ်အကြးအဘၣ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဘျီထီၣ်တဖဉ် အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်စူးကံၢ်ညိာ်ခွဲးယာ်လၢကဃုာ် (Lien Waiver) — လံာ်တီၢ်လံာ်မိလၢ ပုၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤမၤတၢ်, ပုၤလၢပုၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒီးလဲအီၤတဆိ, ပုၤလၢအဆၢဃီ တၢ်ဖဲးတၢ်လံာ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးငါလီၤ တၢ်ဖဲးတၢ်လံာ်ပိးလီ မ့တမ့ၢ် ပုၤအဂၤတဖဉ် လၢအဟံၣ်ဖျါလၢ အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျဉ်တၢ်လဲန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤစုထဲသီး တၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤ (Match) — ကျိာ်စု မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤဂံၢ်ထံးတဖဉ်လၢတၢ်ဟံၣ်အီၤလၢ STAR တၢ်တိာ်ကျဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတဖဉ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ကရၢကရၢ အဘျးအလဲ (Origination Fee) — တၢ်ဘျဉ်တၢ်လဲတဖဉ် လၢဝုၢ်ဃုာ်အီၤ ဖဲတၢ်ကးတၢ် ကျိာ်စုဂီၢ် လၢအထဲသီးဒီး တၢ်ဟ့ၣ် STAR စုတိာ်ဟံဒီလုာ် အနီၣ်ဂံၢ် 1% န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ခိၣ်မံးရှၢၣ် (Planning Commission) – ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲ Saint Paul တဖၣ်, လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမူၤဒါ ခိၣ်ဖျါဝုၣ်ခိၣ်ဒီး ဝုၣ်ကိၣ်ကးကရၢ, အိၣ်ဒီး အမူၤဒါလၢ ကဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ဝုၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤဒီး မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ် အတၢ်မၤတဖၣ်လီၤ.

တၢ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ တၢ်အိၣ်ဖျါ တချုးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်တၢ် (Pre-Construction Compliance Meeting) – တၢ်အိၣ်ဖျါလၢ တၢ်မၤအီၤ လၢဝုၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီး တၢ်ကရၢကရိလၢ အဒီးန့ၣ် စုတီၢ်ဟံၣ် အဘၣ်စၢၤ လၢကတၢ်သကိးဘၣ်ဃး တၢ်ကဘၣ်ထီၣ်ဘးဒီး ဝုၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ဒ်ဝုၣ်အစုဟံၣ်ကီၤ အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Program)– တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အစူးကါစုတီၢ်ဟံၣ်တဖၣ် ခိၣ်ဖျါ တၢ်ကရၢကရိလၢ ပုၤစူးကါတၢ်လၢခံကတၢ်အအိၣ်.

တၢ်တိၢ်ကျဲၤ (Project)– တၢ်ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တခါ အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ထံးလၢအရဲဒိၣ် တဘျီအဂီၢ်.

တၢ်တိၢ်ကျဲၤ ပၤဆၢတၢ် (Project Management) – တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အတီခိၣ်ရိၣ်မဲ ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဒီး မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ် ဒီးမၤဝံးမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် တၢ်တိၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါ လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တိၢ်ကျဲၤ မဲန့ၣ်ကျိၢ် (Project Manager) – PED ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤမူၤဒါ လၢကမၤသကိးတၢ်ဒီး ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအမၤတၢ်ဖဲ တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ် လဲၤထီၣ်, တၢ်ကွံၢ်ထွဲ, ဒီးတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအီၤ လၢဝုၣ်ခဲလၢ် မ့တမ့ၢ် တဖျၢၣ်တတိၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တယၢ် တၢ်တိၢ်ကျဲၤ အကျိၣ်စု အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Project Proforma): တၢ်တယၢ်စုဟံးန့ၣ်ဒီး တၢ်လၢ်ဘျီလၢ်စု လၢအကဲထီၣ်သးသ့လၢ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ အန့ၣ် တန့ၣ်အဂီၢ်

တၢ်ပၤဆၢတၢ်မၤလီၢ် (Site Control) – ပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤလၢကဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ် ထံကိၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်လၢတၢ်မၤလီၢ်တတီၤ ခိၣ်ဖျါ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် အကစၢ်, ကတီၢ်ယၢ် တၢ်ဒီးလဲအိၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပုၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ တၢ်အၢၣ်လီၤလၢ တၢ်ဆဲးလီၤမံၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွံၢ်တၢ်မၤ အဆံးဖိတဖၣ် (Small Business) – တၢ်ကရၢကရိလၢ အဆါဘၣ်တၢ်ခဲလၢ်တချုးတၢ်ထွဲကွံၢ်ခိၣ်သ့ စုၤန့ၣ် \$1 ကကွံၢ် (million) မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤတၢ်ဖိ ပုၤဆၢပုၤကတီၢ် စုၤန့ၣ် အဂၤ 20 န့ၣ်လီၤ.

ဟီၣ်ကဝီၤ အဆံးဖိတဖၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Small Area Plan) – တၢ်တိၢ်ကျဲၤလၢဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်စူးကါအီၤလၢ ဝုၣ်ကိၣ်ကးကရၢလၢကသ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤလၢဝုၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖံးတၢ်မၤ အတၢ်ဟံၣ်ဖျါ/တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤအတၢ်ကိၣ် (Statement of Work/Scope of Services) – တၢ်ဟံၣ်ဖျါတဲန့ၣ်ပၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် လၢတၢ်ကမၤ အီၤလၢတၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် တၢ်တိၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ, လၢအပၣ်ဃၢဒီး ပုၤ(တဖၣ်)လၢ အအိၣ်ဒီးမူၤဒါ, တၢ်ဆၢကတီၢ်တကိၣ်, ဒီး ကျိၣ်စုတၢ်တိၢ်ဟံၣ် လၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျၢလီၤ နီၢ်ကစၢ် အဂီၢ်အဘါ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် (Sweat Equity)– တၢ်မၤလၢ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် အကစၢ်မၤအီၤလၢ ကမၤဝံး တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ် လၢအဝဲသ့ၣ် အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကစူးကါ တၢ်မၤအဲၤအလုၢ်အပူၤ ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤစုထံးလၢ STAR စုဟံၣ်ကီၤ တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.